ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Նախնական մասնագիտական կրթության «Ոստիկան» որակավորման

«Իրավունքի հիմունքներ» առարկայի դասընթացի

Քննարկվել և հաստատվել է
ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի
ուսումնական կենտրոնի «Հատուկ
պատրաստականություն» կրթաճյուղի
01.06.2018թ. նիստում
արձանագրություն թիվ 4

Երևան

2018թ.

ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

Նախնական մասնագիտական կրթության «Իրավունքի հիմունքներ» առարկայի եռամսյա դասընթացի

	Թեմաների անվանումը	Ժամա-քանակն ըստ թե-մաների	Ժամաքանակն ըստ պարապմունքների ձևի		
			Դասա-խոսու-թյուն	Գործ-նական	Սեմինար
	2	*3*	*4*	*5*	*6*
.	ՀՀ Սահմանադրության հասկացությունը և ընդհանուր բնութագիրը: ՀՀ սահմանադրական կարգի հիմունքները:	4	2		2
.	Քաղաքացիական իրավահարաբերություններ: Իրավաբանական անձի հասկացությունը և տեսակները: ՀՀ ընտանեկան իրավունքի հասկացությունը, ամուսինների անձնական և գույքային իրավունքներն ու պարտականությունները: Աշխատողը և գործատուն որպես աշխատանքային իրավահարաբերության մասնակիցներ:	2	2		
.	Վարչական իրավախախտում և վարչական պատասխանատվություն:	6	4		2
.	ՀՀ քրեական իրավունքի ընդհանուր մասի համառոտ բնութագիրը:	4	2		2
.	ՀՀ քրեական իրավունքի հատուկ մասի ընդհանուր բնութագիրը: Մարդու դեմ ուղղված հանցագործություններ:	4	4		
.	ՀՀ քրեական դատավարության հասկացությունը, խնդիրները և սուբյեկտները: Դատավարական հարկադրանքի միջոցները:	4	2		2
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**24**	**16**		**8**

Կազմեց՝ ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի ուսումնական կենտրոնի« Հատուկ պատրաստականություն» կրթաձյուղի ավագ դասախոս, ոստ.մայոր Ն.Ռ. Սուքիասյան	Քննարկվել և հաստատվել է ՀՀ ոստիկանութ կրթահամալիրի ուսումնական կենտրոնի «Հատ պատրաստականություն» կրթաձյուղի նիստ արձանագրություն թիվ 4 01.06.2018թ. կրթաձյուղի պետ ոստ.փոխգնդա Գ.Ա. Ջաղացպանյան

1. Դասընթացի ընդհանուր ծավալը ըստ պարապմունքի տեսակների

ՌԻսումնական պլանին համապատասխան դասընթացի ուսումնասիրման համար հատկացված է 24 ժամ, որից՝

- դասախոսություն – 16 ժամ
- սեմինար– 8 ժամ:

2. «Իրավունքի հիմունքներ» առարկայի դասընթացի ուսուցման նպատակը և խնդիրները

Դասընթացի հիմնական նպատակն է՝ նպաստել սովորողների իրավական գիտելիքների աճին, նրանց իրավագիտակցության զարգացմանը, ուստիկանին անհրաժեշտ իրավական պատկերացումների և արժեքային համակարգի ձևավորմանը: Առարկայի դասավանդման ընթացքում լուծվում են մասնագիտական ուսուցման հետևյալ խնդիրները՝

1. Տեսական գիտելիքներ հաղորդել ՀՀ Սահմանադրության, իրավունքների հիմնական ճյուղերի, մարդու և քաղաքացու իրավունքներ, ազատությունների և պարտականությունների մասին:
2. Մշակել իրավունքի հետ առնչվող խնդիրների իրավական և ոչ իրավական լուծումները հասկանալու, օրենքների և օրինականության նշանակությունը գնայատելու ունակություններ:
3. Բացահայտել և բացատրել քրեաիրավական և վարչաիրավական նորմերի առանձնահատկությունները, դրանց նշանակությունը հասարակական հարաբերությունների կարգավորման և պաշտպանության գործում:
4. Ձևավորել իր ծառայողական պարտականությունները կատարելիս իրավակիրառական հմտություններ:

3. Դասընթացի բովանդակության յուրացման մակարդակին ներկայացվող պահանջները.

Դասընթացի ավարտից հետո սովորողը պետք է կարողանա՝

1. Բնութագրել ՀՀ Սահմանադրության հասկացությունը և առանձնահատկությունները:
2. Ներկայացնել սահմանադրական կարգի հասկացությունը և հիմունքները:
3. Ներկայացնել ՀՀ իրավական համակարգը:
4. Մեկնաբանել պետության և անհատի փոխհարաբերության հիմունքները ՀՀ-ում:
5. Սահմանել վարչական իրավախախտման հասկացությունը:
6. Ներկայացնել վարչական տույժերի տեսակները:
7. Ներկայացնել վարչական արձանագրության բովանդակությունը:
8. Սահմանել հանցագործության հասկացությունը և հատկանիշները:
9. Տարբերակել հանցագործությունների առանձին տեսակները:
10. Բացատրել հանցակազմի հատկանիշները /օբյեկտ, օբյեկտիվ կողմ, սուբյեկտ, սուբյեկտիվ կողմ/:
11. Տարբերակել հանցանքը զանցանքից:
12. Մեկնաբանել արարքի հանցավորությունը բացառող հանգամանքները:

13. Սահմանել պատիժը և թվարկել պատժի տեսակները:
14. Դասակարգել մարդու դեմ ուղղված հանցագործություններն ըստ տեսակային օբյեկտի:
15. Բացատրել քրեական դատավարության իրավունքի հասկացությունը, խնդիրները, քրեական դատավարության սուբյեկտները:
16. Տարբերակել դատավարական հարկադրանքի միջոցները:

1. Կապը ուսումնական պլանով նախատեսված այլ առարկաների հետ.

Դասընթացը սերտորեն կապված է ուսումնական պլանով նախատեսված այնպիսի առարկաների հետ, ինչպիսիք են «Ծառայության իրականացման մարտավարություն», «Մարդու իրավունքները և ոստիկանությունը», «Ոստիկանության և հասարակության փոխհամագործակցությունը»:

2. Դասընթացի ուսուցման մեթոդական ցուցումներ.

Ուսուցումը իրականացվում է դասախոսությունների և սեմինարների տեսքով՝ լայնորեն կիրառելով ուսուցման ինտերակտիվ մեթոդները /«մտքերի տարափ», «զրույց», «քանավեճ» և այլն/: Նյութի յուրացմանը մեծապես օժանդակում են դիդակտիկ պաստառները: Սեմինարների ընթացքում իրավիճակային խնդիր-առաջադրանքների և դերախաղերի միջոցով սովորողների մոտ ձևավորվում են գործնական անհրաժեշտ հմտություններ և ունակություններ, որոնք տեսական գիտելիքներով ամրապնդվելով, դառնում են առաջիկա արդյունավետ մասնագիտական գործունեության կարևոր պայման:

3. Ուսումնական նյութի բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> ՀՀ Սահմանադրության հասկացությունը և ընդհանուր բնութագիրը: ՀՀ սահմանադրական կարգի հիմունքները:

1. ՀՀ Սահմանադրության հասկացությունը, բովանդակությունը, ընդունման և փոփոխման կարգը:
2. ՀՀ Սահմանադրության կառուցվածքը, առանձնահատկությունները:
3. ՀՀ սահմանադրական կարգի հասկացությունը և սկզբունքները:
4. Պետական իշխանության կազմակերպման սկզբունքները:
5. Պետության և անհատի փոխհարաբերության հիմքունքները ՀՀ-ում:
6. Մարդու և քաղաքացու սահմանադրական իրավունքների և ազատությունների դասակարգումը:

<u>Թեմա 2.</u> Քաղաքացիական իրավահարաբերություններ: Իրավաբանական անձի հասկացությունը և տեսակները: ՀՀ ընտանեկան իրավունքի հասկացությունը, ամուսինների անձնական և գույքային իրավունքներն ու պարտականությունները:

Աշխատողը և գործատուն որպես աշխատանքային իրավահարաբերության մասնակիցներ:

1. Քաղաքացիական իրավունքի հասկացությունը, կարգավորման առարկան, աղբյուրները:
2. Իրավաբանական անձի հասկացությունը և տեսակները:
3. Աշխատանքային իրավունքի հասկացությունը և կարգավորման առարկան:
4. Աշխատանքային իրավահարաբերությունների հասկացությունը:Աշխատողը և գործատուն որպես աշխատանքային իրավահարաբերությունների մասնակից:
5. Ընտանեկան իրավունքի հասկացությունը և կարգավորման առարկան:
6. Ամուսինների անձնական և գույքային իրավունքներն ու պարտականությունները: Ծնողների և զավակների իրավունքներն ու պարտականությունները:

Թեմա 3. Վարչական իրավախախտում և վարչական պատասխանատվություն

1. Վարչական իրավախախտման հասկացությունը:
2. Վարչական իրավախախտման կազմը /զանցակազմ/:
3. Վարչական տույժի հասկացությունը և տեսակները:
4. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթի ապահովման միջոցներ /վարչական ձերբակալում, զննություն, իրերը կամ փաստաթղթերը վերցնելը, բերում/:
5. Վարչական պատասխանատվությունը մեղմացնող և ծանրացնող հանգամանքները:

Թեմա 4. Հայաստանի Հանրապետության քրեական իրավունքի ընդհանուր մասի համառոտ բնութագիրը

1. Քրեական իրավունքի հասկացությունը և կարգավորման առարկան:
2. Հանցագործության հասկացությունը և հատկանիշները: Հանցագործության տեսակները:
3. Հանցակազմի հատկանիշները՝ օբյեկտ, օբյեկտիվ կողմ, սուբյեկտ, սուբյեկտիվ կողմ:
4. Արարքի հանցավորությունը բացառող հանգամանքները:
5. Պատժի հասկացությունը և նպատակները: Պատժի համակարգը:
6. Քրեական պատասխանատվությունը և պատիժը մեղմացնող և ծանրացնող հանգամանքները:

Թեմա 5. ՀՀ քրեական իրավունքի հատուկ մասի համառոտ բնութագիրը:Մարդու դեմ ուղղված հանցագործություններ

1. Քրեական իրավունքի հատուկ մասի հասկացությունը:
2. Մարդու դեմ ուղղված հանցագործություններ:

3. Հասարակական կարգի, բարոյականության և պետական իշխանության դեմ ուղղված հանցագործություններ:
4. Կոռուպցիոն հանցագործություններ:

Թեմա 6. Քրեական դատավարության հասկացությունը, խնդիրները և սուբյեկտները: Դատավարական հարկադրանքի միջոցները

1. Քրեական դատավարության հասկացությունը և խնդիրները:
2. Քրեական դատավարության սուբյեկտները:
3. Դատավարական հարկադրանքի միջոցները /ձերբակալում, խափանման միջոցներ և դատավարական հարկադրանքի այլ միջոցներ/:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. ՀՀ Սահմանադրություն - 1995թ.,
2. ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգիրք -1998թ.,
3. ՀՀ Ընտանեկան օրենսգիրք – 2004թ.,
4. ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք - 2004թ.,
5. ՀՀ Քրեական օրենսգիրք – 2003թ.,
6. ՀՀ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգիրք – 2007թ.,
7. ՀՀ Քրեական դատավարության օրենսգիրք – 1998թ.,
8. Մաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք – 1998թ.,
9. ՀՀ Վարչական դատավարության օրենսգիրք – 2007թ.,
10. ՀՀ օրենքը «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» - 2004թ.,
11. «ՀՀ Սահմանադրական իրավունք» Ն. Այվազյան, Երևան- 2016թ.,
12. «Պետության և իրավունքի տեսություն» Վ. Ն. Խրոպանյուկ, Երևան – 1997թ.,
13. «ՀՀ քրեական իրավունք. ընդհանուր մաս» դասագիրք բուհերի համար, խմբ. Գ. Խ. Ղազինյան, Երևան – 2007թ.,
14. «ՀՀ քրեական դատավարություն. ընդհանուր մաս» դասագիրք բուհերի համար, խմբ. Գ. Խ. Ղազինյան, Երևան – 2006թ.:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Կրտսեր խմբի պաշտոններ զբաղեցնող ծառայողների վերապատրաստման դասընթացների «Իրավագիտություն»առարկայի դասընթացի

Քննարկվել և հաստատվել է
ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի
ուսումնական կենտրոնի «Հատուկ
պատրաստականություն» կրթաճյուղի
01.06.2018թ. նիստում
արձանագրություն թիվ 4

Երևան

2018թ.

ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

Ոստիկանության կրտսեր խմբի պաշտոններ զբաղեցնող ծառայողների վերապատրաստման
«Իրավագիտություն» առարկայի դասընթացների

N	*Թեմաների անվանումը*	*Ժամա-քանակն ըստ թե-մաների*	*Ժամաքանակն ըստ պարապմունքների ձևի*		
			Դասա-խոսու-թյուն	*Գործ-նական*	*Սեմինար*
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
1.	ՀՀ սահմանադրական կարգի հիմունքները: Մարդու և քաղաքացու իրավական կարգավիճակը:	2	2		
2.	Ոստիկանությունը և մարդու իրավունքները:	2	2		
3.	ՀՀ քրեական իրավունքի ընդհանուր մասի համառոտ բնութագիրը:	4	4		
4.	Վարչական իրավախախտում և վարչական պատասխանատվություն:	4	2		2
5.	ՀՀ քրեական դատավարության հասկացությունը, խնդիրները և սուբյեկտները: Դատավարական հարկադրանքի միջոցները:	2	2		
6.	Կոռուպցիայի հասկացությունը և ընդհանուր բնութագիրը: Կոռուպցիոն հանցագործություններ:	2	2		
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**16**	**14**		**2**

Կազմեց`
ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի ուսումնական կենտրոնի «Հատուկ պատրաստականություն» կրթաճյուղի ավագ դասախոս, ոստ. մայոր

Ն.Ռ. Սուքիասյան

Քննարկվել և հաստատվել է ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի ուսումնական կենտրոնի «Հատուկ պատրաստականություն» կրթաճյուղի նիստում, արձանագրություն թիվ 4 01.06.2018թ.
կրթաճյուղի պետ, ոստ. փոխգնդապետ

Գ.Ա. Ջաղացպանյան

1 Դասընթացի ընդհանուր ծավալը ըստ պարապմունքի տեսակների

ՌԻսումնական պլանին համապատասխան առարկայի ուսումնասիրման համար հատկացված է 16 ժամ, որից՝

- դասախոսություն – 14 ժամ
- սեմինար– 2 ժամ:

2 «Իրավագիտություն» առարկայի դասընթացի ուսուցման նպատակը և խնդիրները

Դասընթացի հիմնական նպատակն է՝ նպաստել վերապատրաստվող ծառայողների իրավական գիտելիքների աճին, նրանց իրավագիտակցության զարգացմանը, ոստիկանին անհրաժեշտ իրավական պատկերացումների և արժեքային համակարգի ձևավորմանը: Առարկայի դասավանդման ընթացքում լուծվում են մասնագիտական ուսուցման հետևյալ խնդիրները՝

5. Տեսական գիտելիքներ հաղորդել ՀՀ Սահմանադրության, իրավունքի հիմնական ճյուղերի, մարդու և քաղաքացու իրավունքների, ազատությունների և պարտականությունների մասին,
6. Մշակել իրավունքի հետ առնչվող խնդիրների իրավական և ոչ իրավական լուծումները հասկանալու, օրենքների և օրինականության նշանակությունը գնահատելու ունակություններ,
7. Բացահայտել և բացատրել քրեաիրավական և վարչաիրավական նորմերի առանձնահատկությունները, դրանց նշանակությունը հասարակական հարաբերությունների կարգավորման և պաշտպանության գործում,
8. Ձևավորել իր ծառայողական պարտականությունները կատարելիս իրավակիրառական հմտություններ:

3 Դասընթացի բովանդակության յուրացման մակարդակին ներկայացվող պահանջները.

Դասընթացի ավարտից հետո վերապատրաստվող ծառայողը պետք է կարողանա՝

1. Բնութագրել Սահմանադրության հասկացությունը և առանձնահատկությունները,
2. Ներկայացնել սահմանադրական կարգի հասկացությունը և հիմունքները,
3. Ներկայացնել ՀՀ իրավական համակարգը,
4. Մեկնաբանել պետության և անհատի փոխհարաբերության հիմունքները ՀՀ-ում,
5. Սահմանել վարչական իրավախախտման հասկացությունը,
6. Ներկայացնել վարչական տույժերի տեսակները,
7. ներկայացնել վարչական արձանագրության բովանդակությունը,
8. Սահմանել հանցագործության հասկացությունը և հատկանիշները,
9. Տարբերակել հանցագործությունների առանձին տեսակները,
10. Բացատրել հանցակազմի հատկանիշները /օբյեկտ, օբյեկտիվ կողմ, սուբյեկտ, սուբյեկտիվ կողմ/,
11. Տարբերակել հանցանքը զանցանքից,
12. Մեկնաբանել արարքի հանցավորությունը բացառող հանգամանքները,
13. Սահմանել կոռուպցիայի հասկացությունը,

14. Բացատրել քրեական դատավարության իրավունքի հասկացությունը, սկզբունքները, աղբյուրները, քրեական դատավարության սուբյեկտները,
15. Տարբերակել դատավարական հարկադրանքի միջոցներն ու տեսակները:

4 Կապը ուսումնական պլանով նախատեսված այլ առարկաների հետ.

Դասընթացը սերտորեն կապված է ուսումնական պլանով նախատեսված «ԾԻՄ» առարկայի:

5 Դասընթացի ուսուցման մեթոդական ցուցումներ.

Ուսուցումը իրականացվում է դասախոսությունների և սեմինարների տեսքով՝ լայնորեն կիրառելով ուսուցման ինտերակտիվ մեթոդները /«մտքերի տարափ», «զրույց», «բանավեճ» և այլն/: Նյութի յուրացմանը մեծապես օժանդակում են դիդակտիկ պաստառները: Գործնական պարապմունքների ընթացքում պրակտիկ վարժությունների, իրավիճակային խնդիր-առաջադրանքների և դերախաղերի միջոցով վերապատրաստման ծառայողների մոտ ձևավորվում են գործնական անհրաժեշտ հմտություններ և ունակություններ, որոնք տեսական գիտելիքներով ամրապնդվելով, դառնում են առաջիկա արդյունավետ մասնագիտական գործունեության կարևոր պայման:

6 Ուսումնական նյութի բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> ՀՀ սահմանադրական կարգի հիմունքները: Մարդու և քաղաքացու իրավական կարգավիճակը

1. ՀՀ Սահմանադրության հասկացությունը, բովանդակությունը, ընդունման և փոփոխման կարգը,
2. ՀՀ Սահմանադրության կառուցվածքը, առանձնահատկությունները,
3. ՀՀ Սահմանադրական կարգի հասկացությունը և հիմունքները,
4. Պետական իշխանության կազմակերպման սկզբունքները,
5. Պետության և անհատի փոխհարաբերության հիմունքները Հայաստանի Հանրապետությունում,
6. Մարդու և քաղաքացու սահմանադրական իրավունքների և ազատությունների դասակարգումը:

<u>Թեմա 2.</u> Ոստիկանությունը և մարդու իրավունքները.

1. Մարդու իրավունքների և ազատությունների հետ առնչվող Հայաստանի Հանրապետության կողմից վավերացված միջազգային փաստաթղթերը,:
2. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ նախատեսված մարդու և քաղաքացու իրավունքների համադրումը «Ոստիկանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի դրույթների հետ:

<u>Թեմա 3.</u> ՀՀ քրեական իրավունքի ընդհանուր մասի դրույթների համառոտ բնութագիրը.

1. Քրեական իրավունքի հասկացությունը, կարգավորման առարկան, համակարգը,
2. Հանցագործության հասկացությունը և հատկանիշները: Հանցագործության առանձին տեսակները:
3. Հանցակազմի հատկանիշները՝ օբյեկտ, օբյեկտիվ կողմ, սուբյեկտ, սուբյեկտիվ կողմ:
4. Արարքի հանցավորությունը բացառող հանգամանքները:
5. Պատժի հասկացությունը և նպատակները:
6. Պատժի համակարգը: Քրեական պատասխանատվությունը և պատիժը մեղմացնող և ծանրացնող հանգամանքները:

<u>Թեմա 4.</u> Վարչական իրավախախտում և վարչական պատասխանատվություն

1. Վարչական իրավախախտման հասկացությունը:
2. Վարչական իրավախախտման կազմը /զանցակազմ/:
3. Վարչական տույժի նպատակները և տույժի տեսակները:
4. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերի վարույթի ապահովման միջոցները /վարչական ձերբակալում, զննություն, իրերը կամ փաստաթղթերը վերցնելը, բերում/:

<u>Թեմա 5.</u> Քրեական դատավարութան հասկացությունը, խնդիրները և սուբյեկտները

1. Քրեական դատավարության հասկացությունը և խնդիրները:
2. Քրեական դատավարության սուբյեկտները:
3. Դատավարական հարկադրանքի միջոցները /ձերբակալում, խափանման միջոցներ և դատավարական հարկադրանքի այլ միջոցներ/:

<u>Թեմա 6.</u> Կոռուպցիայի հասկացությունը և ընդհանուր բնութագիրը: Կոռուպցիոն հանցագործություններ.

1. Կոռուպցիայի հասկացությունը;
2. Կոռուպցիայի օբյեկտի և սուբյեկտի հասկացությունը:
3. Պաշտոնատար անձ հասկացությունը:
4. Կազմակերպական-տնօրինչական և վարչատնտեսական գործառույթների հասկացությունը:
5. Կոռուպցիոն հանցագործությունների հասկացությունը և տեսակները:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. ՀՀ Սահմանադրություն - 1995թ.,
2. ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգիրք – 1998թ.,
3. ՀՀ Ընտանեկան օրենսգիրք – 2004թ.,ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք – 2004թ.,
4. ՀՀ Քրեական օրենսգիրք – 2003թ.,
5. ՀՀ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգիրք – 2007թ.,
6. ՀՀ Քրեական դատավարության օրենսգիրք – 1998թ.,
7. ՀՀ Քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք -1998թ.,
8. ՀՀ Վարչական դատավարության օրենսգիրք -2007թ.,
9. ՀՀ օրենքը «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» - 2004թ.,
10. «ՀՀ Սահմանադրական իրավունք» Ն. Այվազյան, Երևան- 2016թ.,
11. «Պետության և իրավունքի տեսություն»Վ. Ն. Խրոպանյուկ, Երևան -1997թ.,
12. «ՀՀ քրեական իրավունք. ընդհանուր մաս» դասագիրք բուհերի համար, խմբ. Գ. Խ. Ղազինյան, Երևան-2007թ.,
13. «ՀՀ քրեական դատավարություն. ընդհանուր մաս» դասագիրք բուհերի համար, խմբ. Գ. Խ. Ղազինյան, Երևան-2006թ.: